

**Eskritoriu Vice Procurador
Geral ba Crimes Graves
Timor Leste**

UNIDADE CRIMES GRAVES: INFORMASAUN IKUS 22 Marsu 2004

UNIDADE KRIMES GRAVES: INVESTIGASAUN NO PROSEKUSAUN

BREVE HATAMA ONA HODI FO APOIU BA APLIKASAUN ATU HETAN MANDATU ARASTU

Iha loron 19 Marsu 2004, Vice Prokurador Geral ba Krimes Graves submete ona “*breve ida hodi fo Apoiu ba Aplikasaun atu Hasai Mandatu Arastu ida ba Wiranto*” iha Painel Espesial ba Krimes Graves. Dokumentu ne’e sumariu hotu lei nebe relevante kona ba akuzasaun responsabilidade lideransa ba Krimes kontra Humanidade no evidensia barak nebe hatama tiha ona iha Painel Espesial hodi fo apoiu ba akuzasaun hirak ne’e. Material evidensia nian liu husi 15,000 pagina nebe agora dadaun hatama tiha ona hodi fo apoiu atu hetan mandatu arastu ba General Wiranto no akuzadu nain hitu seluk nebe ho nivel a’as iha karta akuzasaun nia laran.

Vice Prokurador Geral ba Krimes Graves, Senhor Nicholas Koumjian esplika: “Prokurador nebe mak uluk ba hau iha pozisaun ida ne’e, hatama ona rekerimentu atu hetan mandatu arastu ida ba Wiranto iha tinan ida liu ba. Dokumentu ida nebe ami hatama ohin loron mak ho intensaun atu lori ba tribunal, sumariu husi evidensia tomak nebe ami iha hodi fo apoiu ba akuzasaun ne’e. evidensia sira ne’e klaru katak faila iha ninian responsabilidade nudar komadante boot liu ba militar hotu no forsa polisia iha Timor Leste atu prevene komisaun Krimes Kontra Humanidade no faila fo kastigu ba perpetradores sira. Evidensia nebe ami iha forti teb-tebes atu fo apoiu ba akuzasaun nebe mak iha karta akuzasaun nia laran no hau konfia katak mandatu arastu ne’e sei fo sai.”

General Wiranto mak akuzadu ofisiais nebe ho nivel as liu iha karta akuzasaun sira hotu nebe hasai husi Unidade Krimes Graves desde investigasaun no prosekusaun hahu iha tinan 2000. Karta akuzasaun kontra General Wiranto, komadantes militar Indonesia nian nain 6 ho nivel as no ofisiais Timor oan nain ida hatama tiha ona iha Painel Espesial ba Krimes Graves iha loron 24 Fevereiru 2003. Akuzasaun ne’e alega katak General Wiranto, iha tempo neba nudar Ministru do Defesa no Seguransa no Komadante Forsa Armada Indonesia nian, mak responsavel tuir lei internasional ba krimes kontra humanidade kona ba oho ema, deportasaun, faila fo kastigu ou prevene krimes nebe komete husi ninian subordinariu ou asaun sira nebe iha ninia kontrolu efektivu iha periodu antes ou depois de konsultasaun popular 1999 iha Timor Leste.

Akuzasaun sira ne’e hotu iha karta akuzasaun nian laran sei halao hela. Wainhira mandatu arastu ida kontra Tenenti Koronel Yayat Sudrajat hasai husi Painel Espesial iha fulan Novembru 2003, aplikasaun mandatu ba co-akuzadu nain hitu seluk sei hein hela desizaun husi Painel Espesial ba Krimes Graves.

BA KOPIA TRADUSAUN “BREVE WIRANTO” KONTAKTU: scu@un.org